فرخنده باد ۹ قوس روز قانون اساسی ج.ا.

حقیقت انقلاب ثور

ارگان کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان

شماره اختصاصی به مناسبت روز قانون اساسی ج.ا.،
سه شنبه ۹ قوس ۱۳۶۷
Nov. 29, 1988
سال نهم شماره ۷۶
شماره مسلسل ۲۲۲۹
سال تاسیس ۱۳۵۹

قانون اساسی ما قانون اساسی مصالحه ملی است

پیام رفیق نجیب‌الله به مناسبت نخستین سالگرد تصویب قانون اساسی ج.ا.

بسم الله الرحمن الرحیم

برادران و خواهران عزیز!

برای من جای مسرت است که از طریق این پیام اولین سالگرد تصویب قانون اساسی را به تمام مردم افغانستان تبریک میگویم یکسال قبل لویه جرگه بمثابه عالیترین مظهراراده مردم افغانستان قانون اساسی جمهوری افغانستان را به تصویب رسانید و در نتیجه انفاذ قانون اساسی د رسیستم سیاسی کشورما دگرگونیهای بنیادی وارد گردید.

در کشور ما نظام پارلمانی عرض وجود نمود انتخابات شورای ملی با رای گیری سری در فضای آزاد و بطور دموکراتیک صورت گرفت که در نتیجه آن وکلای ولسی جرگه و سنا انتخاب شدند وشورای ملی جمهوری افغانستان بکار آغاز نمود.

هردو مجلس شورای ملی مطابق احکام ماده (۶۹) قانون اساسی طرز العمل‌های بسیار جامع و دموکراتیک را بمنظور تنظیم فعالیت‌های خود به تصویب رسانیدند مطابق این طرز العمل ها شورای ملی از یك طرف‌عنعنه پارلمانی کشور را حفظ نموده و از جانب دیگر فعالیت های قوه مقننه کشور را بگونه یی تنظیم نمود که زمینه های فعالیت احزاب و سایر نیرو های سیاسی‌را در پارلمان کشور وسیعاً مساعد گردانید.

بنا بر این شورای ملی ما بحیث مناسب ترین محل برای مصالحه و ائتلاف در سیستم سیاسی کشور ما ظاهر گردید.

مطابق احکام ماده (۱۰۱) قانون اساسی صدراعظم موظف در اولین اجلاس دوره تقنینیه خط مشی سیاست داخلی و خارجی و ترکیب حکومت را جهت اخذ رای اعتماد به ولسی جرگه ارایه و معرفی نمود که بعد از یك هفته بحث آزاد و دموکراتیك ولسی جرگه به حکومت رای‌اعتماد داد حکومت جدید که با خصلت ائتلافی تشکیل‌گردید بعد از اخذ رای اعتماد مطابق احکام قانون اساسی با طرز جدید کار به فعالیت آغاز نمود.

یکی ازدست آورد های مهم دیگر قانون اساسی ۹قوس ۱۳۶۶ جمهوری افغانستان تاسیس یك ارگان نوین‌است که بمنظور مراقبت ازمطابقت قوانین سایر اسناد تقنینی و معاهدات بین المللی افغانستان با قانون اساسی ایجاد گردیده است که عبارت است از شورای‌قانون‌اساسی.

شورای قانون اساسی بمثابه یك ارگان مشوره‌دهنده تا کنون نظر خود را درمورد یك تعداد از احکام قوانین و فرامین تقنینی که با قانون اساسی مغایرت داشت به مقام ریاست جمهوری‌ارایه نموده که در نتیجه آن‌بمنظور تامین مطابقت این اسناد با قانون اساسی تدابیر لازم اتخاذ شده است.

ایجاد این ارگان جدید تضمین قوی رعایت قانون اساسی در جمهوری افغانستان بشمار میرود برمبنای احکام قانون اساسی جمهوری افغانستان پلورالیزم‌سیاسی در جامعه ما عرض وجود نموده است تا کنون احزاب سیاسی متعدد ایجاد شده و این امر مبین آنست که سایر احزاب سیاسی نیز تاسیس شده میتوانند ما یکبار دیگر اعلام میداریم که احزاب سیاسی متشکل در خارج کشور نیز میتوانند خود را در داخل جمهوری افغانستان بشکل قانونی ثبت وتسجیل نمایند.

قانون اساسی جمهوری افغانستان به آنها این‌اجازه را میدهد بعد از انفاذ قانون اساسی و قانون مطبوعات جمهوری افغانستان تعداد قابل توجه ارگانهای‌نشراتی و جراید نوین اجازه نشر حاصل نموده و به نشرات خود آغاز کرده اند.

درین عرصه دروازه بروی تمام احزاب و نیرو های سیاسی، سازمانهای اجتماعی و تمام اتباع افغانستان باز است ما انتظار آنرا داریم که روز نامه ها جراید و مجله های بیشتری در کشور ما به نشر برسد آزادی بیشتر مطبوعات یکی از دست آوردهای مهم دیگری قانون اساسی ما بشمار میرود.

هموطنان عزیز!

قانون‌اساسی ما قانون اساسی مصالحه ملی است طرح این قانون اساسی‌قبل از تصویب مدت‌چهار ماه به نظر خواهی عامه سپرده شده بود که در نتیجه‌تمام نظریات اهل خبره در طرح گنجانیده شد و سپس توسط لویه جرگه به تصویب رسید احکام قانون اساسی بگونه ای تنظیم شده که‌تمام مردم افغانستان بشمول مخالفین ما میتوانند آنرا قانون اساسی خودبدانند.

دوستان و هموطنان‌گرامی!

ما امروز برای اولین مرتبه در تاریخ افغانستان یك‌روز را بنام روز قانون اساسی تجلیل مینمائیم امید واریم این عنعنه در کشور ما جاویدانی گردد.

نجیب الله

رئیس جمهور افغانستان

تائید عملی سیاست حزب و دولت مردمی ما

سیاست مصالحه و آشتی ملی دولت جمهوری افغانستان در روند پیشرونده خویش دستاورد های بزرگ و دارای اهمیت حیاتی برای مردم کشور ما داشته است. عمده ترین دستاورد آن، قانون اساسی جمهوری افغانستان میباشد که به حق آن راقانون صلح‌و مصالحه ملی ارزیابی نموده‌اند.

هر قانون اساسی وازجمله قانون اساسی کشورماانعکاس دهنده تغیرات مهم درساختار اجتماعی - اقتصادی جامعه و تحولات دولتی میباشد و دستاورد های جامعه را درهمه عرصه ها جمع‌بندی، تبویب وبیان مینماید وبه‌مثابه‌آیینه تمام نمای ساختار جامعه، عمل مینماید.

خلق کشور ما باسهمگیری فعالانه در ابراز نظر پیرامون طرح قانون اساسی‌اراده خواست و مطالبه خویش در ماهیت ومحتوی آن راتبارز داده وبا تایید آن به مشی مصالحه ملی، این سیاست انسانی حزب و دولت ماصحه گذاشتند.

مردم ما با آرزومندی‌برای تامین صلح سراسری به تحقق قانون اساسی و به قطع جنگ و خونریزی به صلح وثبات در کشور، منطقه وجهان یاری میرسانند.

در صفحات دیگر

اسناد تقنینی که بعداز قانون اساسی نشر و نافذ گردیده است (ص ۳)

قانون اساسی: بزرگترین دست آورد مصالحهٔ ملی (ص ۳)

قرار است بینظیر بوتو بحیث صدراعظم پاکستان انتخاب گردد (ص ۴)

قانون اساسی وثیقهٔ معتبر ملی

امروز نهم قوس مصادف است با روز قانون اساسی. ازین روز طی محافل، میتنگ‌ها و گردهم آیی ها مطابق فرمان ریاست جمهوری تجلیل بعمل می آید.

تجلیل از این روز بمثابه‌احترام به دموکراسی،صلح آزادی و آرامی مردم کشورمیباشد. دگرگونی هاییکه طی سالهای اخیر به‌خصوص بعد از اعلام مشی مصالحه ملی در کشور به وقوع پیوست شرایط مساعد رابرای رسیدن به اهداف سترگ سعادت و خوشبختی هموطنان ما فراهم ساخت و تحکیم قانونیت و نظام حقوقی در کشور به حیث‌یکی از عناصر بنیادی آن مطرح گردید. بنابر این نیازمندی همگانی ملی، در لویه جرگه‌تاریخی کشور یکسال قبل، قانون اساسی جمهوری افغانستان این سند معتبر سیاسی وحقوقی در شرایط تحقق مشی مصالحه ملی و برای تحکیم مبانی حقوقی آن بعد از غور ومباحثه عمومی تصویب ونافذ گردید.

قانون اساسی کشور را، قانون مصالحه ملی نامیده اند. این قانون در شرایط دشوار مبارزه در شرایطی‌که کشور دریك جنگ خانمانسوزو فرسایشی دست وگریبان است. عمدتا به هدف تامین صلح سراسری و ختم جنگ برادر کشی، تدوین‌ونافذ گردیده است.

ارزشهای مندرج در قانون‌اساسی همه دربر گیرنده جهات عمده واساسی ساختاراجتماعی - اقتصادی جامعه بوده و مناسبات بین‌افراد و نهاد های دموکراتیک احزاب، سازمان ها و همه‌نیرو های ملی رابگونه یی تنظیم نموده است که همه‌باید تحت درفش واحد صلح ومصالحه ملی برای تامین‌استقلال ملی، دموکراسی، آزادی وتمامیت ارضی‌کشور بسیج و تشکل یابند.

با تصویب و انفاذ قانون‌اساسی مرحله جدیدی در زنده گی اجتماعی مردم‌آغاز یافت و گامهای‌عمده واساسی برای تحقق مندرجات آن برداشته شد. از اعلام مشی مصالحه ملی تا کنون‌بیش از شصت سند تقنینی در مورد تعیین، تثبیت، تضمین و تسجیل حقوق و مکلفیت های اتباع به‌تصویب‌رسید که این خود پایه‌ونیروی حقوقی‌سیاست مصالحه‌ملی‌راقوت ونیرومندی بیشتربخشید.

در طرح و تدوین و تحقق‌این سند دارای قدرت عالی حقوقی که در عین حال مهم‌ترین سند سیاسی نیز می باشد، ح.د.خ.ا.، نقش عمده‌و اساسی را ایفا نمود وازآن بمثابه تایید عملی دست آوردهای‌انقلاب ثوروهمچنان به منزله اعلام و ظایف اساسی‌به منظور اعمار وطن واحد ومستقل ما، حمایت همه‌جانبه‌به عمل آورده و همه کار و فعالیت خویش را در مطابقت‌کامل به آن تنظیم و عملی مینماید.

نقش و سهم‌ح.د.خ.ا.، درایجاد حکومت ائتلافی‌وفعالیت وطن پرستانه و فداکارانه‌آن دردفاع از ج.ا.، درتطبیق پلان های انکشاف اقتصادی،اجتماعی و در همکاری‌صادقانه با احزاب وسازمانهای‌سیاسی، در تطبیق موافقتنامه های ژنیو، در تحقق‌همه جانبه پلاتفورم سیاست مصالحه ملی همه گواه‌صداقت حزب ما درخدمتگذاری به مردم و تعمیل‌قانون اساسی است.

ارزشهای مندرج درقانون‌اساسی همه اتباع کشور را همه نیرو ها، احزاب وآنانی‌را که بنام افغانستان‌مستقل کار و مبارزه مینمایند مکلف میسازد تا از مندرجات این وثیقه ملی که تنظیم‌کننده‌حیات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور مامیباشد‌دفاع کنند.

به مناسبت روز قانون‌اساسی ج.ا.،

دژوندلاره

پری چی مرور و ختو نه‌و خاندی
و خاندی دو خت زخمونه‌و خاندی

کړی چی دشپو کوردسولی‌ګل رڼا
بیا پکی ښا یسته مخو نه‌وخاندی

جوړ له ګنډ والو نه ګل‌کخو نه شی
بیا دبورو میندو زړو نه‌و خاندی

پری چی دسوری ګو ګل‌شهید زړه ته
جو په شی پټی تپو نه‌وخاندی

قبر کی شهید زلمی خوشحاله شی
مست شی د جنډ و سرونه‌و خاندی

ګل د غزل زلفی دخو بانو شی
و خاندی ژوندی شعرو نه و خاندی

پور ته شی له خاورو ځوانیمرګ زړو نه
مراوی د قبر و ګلو نه‌وخاندی

جوړی شی دیری،حجری‌تودی شی بیا
بیا یی در باب تارو نه‌وخاندی

مینه احترام د ژوندو نلاره شی
بیا د شاه زلمو بریتو نه‌و خاندی

پری چی دګلو نوامیلو نو کی
بیا دمستو زلفو و لو نه‌و خاندی

پری چی د قتیل شعرمستی و کړی
بیا پکی دو خت را زو نه‌وخاندی

قتیل خوږیانی
کابل ۸ر۹ر ۶۷

سلطان علی کشتمندعضو بیروی سیاسی ومنشی کمیته مرکزی ح.د.خ.ا.

قانون اساسی و مسئله ملی در جمهوری افغانستان

در مادهٔ سیزدهم قانون اساسی جمهوری افغانستان، فصل دوم در تحت عنوان «اساسات نظام اجتماعی - اقتصادی» چنین آمده است:

«جمهوری افغانستان کشور کثیر الملیت است. دولت سیاست رشدهمه‌جانبه تفاهم،دوستی و همکاری‌همه ملیت ها، اقوام و قبایل کشور رابه منظور تامین برابری سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، رشد وانکشاف سریعتر مناطق عقب مانده از لحاظ اجتماعی -اقتصادی و فرهنگی تعقیب میکند.

دولت زمینه ایجاد واحد های اداری رابر مبنای‌خصوصیات ملی به تدریج مهیا میسازد.»

در این ماده قانون‌اساسی جمهوری افغانستان برای نخستین بار در یك سند معتبررسمی حقوقی از یك حقیقت روشن که عبارت از کثیر الملیت بودن کشوراست تذکار بعمل آمده است. طی سال های متمادی ملیت ها و خلق های مختلف‌در افغانستان سکونت داشته اند ولی قبل از انقلاب ثور حتی باین امر بدیهی نیز از جانب محافل حاکمه کشور اعتراف نمی گردید. معلوم بود که درعمل حقوق بسیاری از ملیت‌ها وخلق های تحت ستم ملی و اجتماعی به شدت پایمال می شد.

در افغانستان ملیت های پشتون، تاجیك، هزاره، ازبك، ترکمن، بلوچ، نورستانی، پشه ای وسایر گروه های قومی واقلیت‌های ملی و مذهبی طی قرون در کنار هم زیسته اندوجباران وستمکاران‌تحت‌نام‌های‌مختلف برخی از ملیت ها و خلق ها ومبارزات بر حق آنها رابرای حقوق ملی سرکوب وبرخی دیگر را اغفال کرده و فریب داده‌اند.

در رابطه به مسئله ملی مانند گذشته در تحت‌شرایط رژیم های قبل از انقلاب ثور، هم اکنون نیز دو گونه برخورد وجود دارد: قبلا از یکسو موضع وبرخورد محافل حاکمه کشور بود که حتی وجود ملیت های متعدد را در افغانستان نفی می کردند و هیچگونه حقوق‌ملی رابرای عده ای از ملیت ها قایل نبودند واز سوی‌دیگر موضع وبر خورد اصولی حزب دموکراتیك خلق افغانستان وسایر نیرو های ملی ودموکراتیك برای حل بنیادی مسئله ملی در کشور برجسته میشد.

امروزه نیز موضع و برخورد حزب دموکراتیك خلق افغانستان در شرایط انقلابی همانگونه برای حل مسله ملی به موازات تحقق مشی مصالحه ملی در کشور پابرجاست که در تقابل آشکار بانقاط نظر عمیقاً ارتجاعی نیرو های ضد انقلابی در رابطه به این مسئله قراردارد.

نیرو های ضد انقلابی و سرکردگان آنها که عمدتا در پاکستان لانه کرده‌اند اصلا موجودیت عینی ملیت های متعدد را در افغانستان به رسمیت نمی شناسند تاچه رسد به آنکه به حقوق ملی آنها اعتراف کنند وبان عملا تن در دهند. ازاینجاست که منافع بنیادی ملیت ها و مجموع خلق افغانستان و تمام آنانیکه در باره حقوق ملی مردم می اندیشند با انقلاب و حاکمیت مردمی مطابقت کامل می‌یابد. ودر تضاد با موضعگیری‌های ضد ملی و ضد مردمی نیرو های افراطی مخالف قرار می گیرد.

(ص ۲)

قانون اساسی، قانون صلح ومصالحه

قانون اساسی ومسئله ملی درجمهوری افغانستان

(بقیه ص اول)

هر گاه بز سیاست حزب دموکراتیک خلق افغانستان در رابطه به مسله ملی و حل اصولی آن در کشور نگاه مختصری بیافگنیم باین نتیجه میرسیم:

هنگامیکه طرحها وعملکردها ازجمله در رابطه به مسئله ملی بر پایه های اصول قبول شده علمی استوار بوده است حزب نیرو مند بوده و در پیشاپیش جنبش رهایی بخش ملی قرار داشته است ونیروهای ملی و دموکراتیک کشور راپیرامون خود گرد آورده است. بالعکس درشرایط انحراف از این اصل در موضع ضعف و پراگنده گی وسقوط در ضدیت بامنافع مردم قرار گرفته است.

برای چنین بررسی مختصر دو مثال کافی است:

حزب دموکراتیک خلق افغانستان هنگامیکه ۲۴ سال قبل تاسیس گردید در سرلوحه سیاست ها وطرح های خویش از جمله برخورد اصولی به مسئله ملی را قرار داد و راه های حل بنیادی عملی آنرا درافغانستان مطرح کرد. علاوه بر آن در عرصه ایکه عملا امکان پذیر بود یعنی در مسئله کادری برای مقامات رهبری کنند، حزبی ترکیب ملی جامعه مارا بمثابه یک حقیقت و ضرورت عینی در نظر گرفت. این سیاست علی رغم برخی لغزش ها و گرایش های ناسالم ملی گرایانه که قبل از انقلاب غالباً اینجا و آنجا، در این یا آن پدیده و مسئله پدید میشد، طی سال های قبل از انقلاب خط اصلی را تشکیل میکرد. نتیجه معلوم است که حزب دموکراتیک خلق افغانستان از جمله بنابر اتخاذ سیاست واقعبینانه درمسئله ملی پیشاهنگی جنبش ملی ودموکراتیک کشور را بدست آورد که البته پیروزی انقلاب ملی و دموکراتیک ثور نیز پی آمد منطقی آن میباشد.

ولی هنگامیکه در دوسال نخستین انقلاب تحت رژیمی که حفیظ الله امین حاکم برآن بود اصول قبول شده انقلابی واز جمله مساله ملی و در رابطه به آن مساله کادری در حزب به طور خشن نقض گردید و حقوق ملیت هاوخلق ها پایمال شد فاجعه جبران ناپذیری در کشور رخداد.

در برنامه عمل حزب دموکراتیک خلق افغانستان مساله ملی مقام برجسته ایرا احراز کرده است ودر بخشی از آن چنین میخوانیم:

«حل بنیادی مساله ملی در کشور بر پایه برابری و برادری بدون هیچگونه تبعیض و امتیاز با در نظر داشت منافع، خواستها و حقوق ملی تمام ملیت ها، اقوام و قبایل کشور اعم از پشتون، تاجیک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، نورستانی و غیره.»

در شرایط اعلام مشی مصالحه ملی بمثابه سیاست مردمی وواقعبینانه ایکه با مجموعه منافع تمام ملیت ها و تمام خلق افغانستان مطابقت کامل دارد، حزب دموکراتیک خلق افغانستان ودولت جمهوری افغانستان واقعیت موجود در کشور را در رابطه به مساله ملی درنظر گرفته و آماده گی ها برای حل منطقی مساله را اعلام داشته است.

باید در نظر گرفت که در شرایط صلح ودر شرایط پیروزی کامل انقلاب ملی و دموکراتیک در کشور است که میتواند امکانات عینی برای حل مساله ملی بر پایه تامین حقوق ملی خلق ها وتامین مناسبات برادرانه ومساویانه میان ملیت ها پدید گردد و فضای دوستی، همبستگی، یگانگی وحدت داوطلبانه و نزدیکی میان آنها بر پایه برابری کامل بوجود آید. از سوی دیگر اقدامات واقعبینانه و جسورانه اصولی در جهت حل این مساله و تامین حقوق ملی مردم پروسه تحقق مصالحه ملی را درکشور تسریع مینماید.

پیشنهاد اخیر دولت جمهوری افغانستان که از جانب رفیق نجیب الله منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ورئیس جمهور افغانستان در اجلاس شورای ملی و همچنان در چهارمین اجلاس کمیسیون عالی مصالحه ملی اخیراً اعلام گردید، است و به خصوص غیرنظامی شدن کشور می تواند راه رابرای نیل به حقوق ملی برای کلیه ملیت ها، اقوام و قبایل و تامین صلح وامنیت دایمی در کشور کوتاه سازد.

برای روشن ساختن موضوع توضیح مختصر تیوریک و عملی در رابطه به مساله ملی و حل اصولی مساله ضروری پنداشته میشود:

مسئله ملی عبارت از مجموعه مناسبات سیاسی، اقتصادی، منطقوی، حقوقی، ایدیولوژیکی و فرهنگی میان ملت ها، گروه های ملی و ملیت ها در صورت بندی های مختلف اجتماعی-اقتصادی (فورماسیونها) میباشد.

ستم واستثمار برخی از خلق ها توسط دیگران ومبارزه برای آزادی ملی دارای تاریخ طولانی است. بدین قرار مسئله ملی با مبارزه ملت ها وخلق ها علیه ستم ملی و به خاطر ایجاد شرایط مساعد ممکنه برای برابری ملت هاو رشد اجتماعی آنها متبارز میگردد.

برپایه تیوری علمی انقلابی مسئله ملی تابع مسئله عمومی پیشرفت اجتماعی وسیاسی جامعه میباشد. بنابر این مهمترین جهت مسئله ملی عبارت از همبستگی زحمتکشان، صرف نظر از ملیت آنان، علیه تمام اشکال ستم و به خاطر ایجاد یك نظام اجتماعی مترقی است. زحمتکشان وپیشآهنگ سیاسی آن که منافع آنها با جنبش آزادی بخش ملت ها و خلق های، تحت ستم در میامیزد وپیگیر ترین مبارزان به خاطر حل عادلانه مسئله ملی ومدافعان قاطع حاکمیت تمام ملل و خلق ها هستند، پس از آنکه به نیروی سیاسی مستقل مبدل گردند و نظام اجتماعی مترقی تحکیم یابد برنامه اصولی برای حل مسئله ملی را میتوانند تحقق بخشند. بدین قرار مناسبات ملی دارای خصوصیت تاریخی مشخص میباشد و بوسیله سیستم اجتماعی ودولتی، مناسبات نیروهای طبقاتی در داخل یك کشور و در عرصه بین المللی و سیاست های ملی طبقات حاکمه تعیین میگردد. در عین حال مناسبات میان ملت ها و خلق ها بر مناسبات اجتماعی و مبارزه طبقاتی اثر میگذارد. در دوران های تاریخی مختلف، جهات گوناگون مسئله ملی می تواند برجسته گردد ـ بطور مثال، مبارزه برای استقلال سیاسی یا اقتصادی یامسایل زبان و فرهنگ.

بر پایه تیوری علمی حق ملل بر تعیین سرنوشت خویش کلید مسئله ملی می باشد واین بدان معنی است که هر ملت آزاد است نوع مناسبات خویش را در چهارچوب اتحاد داوطلبانه، کسب خود مختاری ملی وپیوستن در دولت فدراتیف و غیره اشکال تعیین نماید.

در شرایط تسلط استعمار واستثمار امپریالیستی، جهان به مناطق نفوذ امپریالیزم تقسیم گردیده بود و اصل ملیت، منافع ملل وخلق ها پایمال و غارت میشد. دراین شرایط مسئله ملی خصوصیت داخلی خود را از دست داد و خصوصیت بین المللی کسب کرد. ولی پیروزی انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر دوران رهایی اجتماعی و ملی خلقهای جهان راگشود. بعد از جنگ جهانی دوم تناسب نیرو های جهانی تغییر کرد. اصل خود ارادیت درحقوق بین المللی بحیث یك اصل عمده شناخته شد. برای بسیاری ازخلقهای تحت ستم محتوی مسئله‌ملی پس‌از حصول استقلال تغییر یافت. زیرا مسئله ملی از مسئله استعماری مجزا گردید.

در حالیکه در کشور های امپریالیستی مناسبات میان ملت ها که برای قرن ها در کشور واحد زندگی کرده‌اند روبه وخامت میرود، در کشور های سوسیالیستی هر ملت همه جانبه رشد می کند و شگوفان میشود و روح برادری، همبستگی و کمك متقابل در میان ملل تقویت می یابد. نمونه درخشان آن را هیست که بر پایه آن در اتحاد شوروی مسئله‌ملی حل گردید. در روسیه تزاری که «زندان ملت ها» نامیده میشد مسئله ملی بسیار حاد بود و به طرق گوناگون ظاهر میشد.ولی پس از پیروزی انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر وتاسیس اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی این اصول عمده بحیث بنیاد سیاست ملی دولت سوسیالیستی اعلام گردید. حق خلق‌ها و ملت ها برای خود ارادیت و برابری وحاکمیت، الغای تمام امتیازات ملی و محدودیت ها، حق اقلیت های ملی برای رشد مستقل و فدراتیف سوسیالیستی.

تامین همبسته گی ملی خلقهای کشور عامل تامین صلح وشگوفایی میهن ماست.
عکاسی شیرشاه ایوبی

تصادفی نیست که اتحاد شوروی که خود نمونه درخشان عملی حل مسئله ملی را در کشور شوراها ارائه کرده است از حقوق ملی ملت ها وخلقهای تحت‌ستم ومظلوم قاطعانه پشتیبانی و دفاع مینماید.

در پروسه حل مسئله ملی علاوه بر مسئله برابری رسمی (قانونی) ملت ها مسئله نیل به برابری واقعی اقتصادی و فرهنگی به‌پیش کشیده میشود. زیرا همبستگی اتحاد و نزدیکی همه جانبه ملت ها بایکدیگر تنها از طریق رهایی کامل آنها از تحت ستم ملی و اجتماعی واز طریق ایجاد مساعد ترین شرایط ممکنه برای تکامل هریك آنها امکان پذیر است.

در قانون اساسی‌جمهوری افغانستان بدرستی گفته میشود که «دولت سیاست رشد همه جانبه تفاهم، دوستی و همکاری همه ملیت ها، اقوام و قبایل کشور را به منظور تامین برابری سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، رشد و انکشاف سریعتر مناطق عقب مانده از لحاظ اجتماعی اقتصادی و فرهنگی تعقیب میکند.»

این بدان معنی است که حل مسئله ملی در کشور در وجود قانون اساسی ضمانت قانونی واجرایی دارد ودولت نه تنها موظف به تامین شرایط برای برابری رسمی وقانونی کلیه ملیت های کشور می باشد بلکه شرایط مساعد راباید برای تحقق عملی برابری سیاسی، اقتصادی، اجتماعی وفرهنگی آنها بوجود آورد. همچنان موظف است تا عملا برای رشد مناطق عقب مانده کشور از لحاظ اجتماعی - اقتصادی، جهت نیل به برابری اقتصادی وفرهنگی، اقدام نماید.

در قانون اساسی کشور آمده است ...« دولت زمینه ایجاد واحد های اداری رابر مبنای خصوصیات ملی به تدریج مهیا میسازد.»

در این فقره، اساسی‌ترین مسئله از سلسله حقوق‌ملی مردم افغانستان مسجل گردیده‌است.

برای همه آشکار است که رژیم های گذشته تقسیم‌بندی مناطق مختلف کشور را در سیستم تشکیلات اداری خویشن به طور تصنعی و تصادفی و برپایه سیاست های غیر واقعبینانه، ازلحاظ جغرافیایی انجام داده‌است.

این خیلی مهم است که شرایط برای ایجاد مناطق و واحد های اداری بر پایه خصوصیات ملی ـ تاریخی بوجود آید. گام های‌مقدماتی در اینراه بر داشته شده‌است. به طور مثال تشکیل و لایت نورستان بر اساس خصوصیات ملی و اظهار آماده گی برای ایجاد ولایات مناطق‌هزاره نشین(که در حال حاضر این مناطق‌به ولایات متعدد به طور غیر منطقی تجزیه گردیده است) در یك سیستم واحد خود مختاری وخود گردانی‌ملی.

در شرایط کنونی امکانات برای حل مسئله ملی در چهارچوب دولت کثیر الملیت جمهوری افغانستان وجود دارد. ولی در این راه مانع عمده جنگ اعلام ناشده به وسیله امپریالیزم وارتجاع است که اصل ملیت را نیز بطور خشن پایمال مینمایند. بنابران تحقق مشی مصالحه ملی وقطع جنگ وبرادر کشی میتواند راه را منجمله برای برآوردن آرزوی دیرین‌ملیت ها و خلق کشور برای نیل به حقوق ملی خویش، هموار سازد.

در شرایط ادامه جنگ جنایتکارانه از جانب نیرو های وابسته به ارتجاع و امپریالیزم، ودر برابر آن سیاست مصالحه ملی اعلام شده به وسیله دولت‌جمهوری افغانستان نقش مبارزه به خاطر امحای میراث ستم‌ملی وحل مسئله ملی بیشتر از پیش ارتقاء یافته است واین مبارزه نیز باید به امر تجزیه وتجرید باند ها وگروه های جنگ طلب در مناطق مختلف وسر انجام پایان جنگ در کشور کمك نماید.

طرح مسئله ملی و جستجوی راه های عملی و منطقی برای حل آن باید به‌امر نزدیکی، اتحاد و همبسته گی تمام ملیت ها، اقوام وقبایل کشور در وطن واحد ما افغانستان یاری رساند. در حالیکه از تامین حقوق، برابری وبرادری میان تمام ملیت های کشور جانبداری نمود باید علیه تمام اشکال تبعیض طلبی وامتیاز خواهی ملی، تعصبات ملی گرایانه وتلاش ها برای دامن زدن به نفرت وخصومت میان ملیت ها، اقوام وقبایل کشور مبارزه نمود.

طرح مسئله ملی و مبارزه برای حل آن نباید به هدف انحراف اذهان مردم ازمبارزه علیه اقدامات جنایتکارانه افراطیون جنگ طلب و حامیان امپریالیستی وارتجاعی آنها ویاموانع تراشیدن درراه تحقق مشی مصالحه ملی انجام گیرد. بلکه اصل‌ملیت باید نقش مثبتی رادر مبارزه علیه میراث ستم ملی، علیه جنگ برادر کشی و به‌خاطر تحقق سیاست مصالحه و در نتیجه تامین شرایط مساعد برای برادری وبرابری واقعی تمام ملیت ها، اقوام وقبایل کشور، ایفاء نماید.

تفویض رتبه های بریدجنرالی

به اساس فرمان رفیق نجیب الله منشی عمومی کمیته مرکزی ح.د.خ.ا، رئیس جمهور و سر قوماندان اعلی قوای مسلح جمهوری افغانستان افسران آتی الذکر که در انجام وظایف محوله شان از خود شایستگی نشان داده‌اند به رتبه برید جنرالی نایل گردیده اند:

دگروال محمد کبیر فرزند محمد یوسف.

دگروال شمس الدین فرزند محمد حنیف.

دگروال میرزا محمدفرزند محمدرحیم.

دگروال محمد معصوم فرزند سید غلام نبی.

پیام به مناسبت روز قانون اساسی

شورای عالی اقوام و قبایل ریاست جمهوری به مناسبت نهم قوس روز قانون اساسی جمهوری افغانستان پیامی را صادر نموده است.

در پیام آمده است شورای عالی اقوام و قبایل ریاست جمهوری به نماینده گی از همه‌ملیت های برادر، بزرگان اقوام و قبایل مختلفه کشور اولین سالگرد تصویب قانون اساسی جمهوری افغانستان را به رفیق نجیب الله منشی عمومی کمیته مرکزی ح.د.خ.ا ورئیس جمهور افغانستان وهمه مردم شجاع وشرافتمند کشور از صمیم قلب تبریك میگوید.

در پیام از تمام بزرگان، علما و مو سفیدان کشور چه در داخل ویا خارج کشور که در صفوف اپوزیسیون یا در کمپ های مهاجرین قرار دارند تقاضا شده به ندای صلح پدر وطن گوش داده و دین اسلامی و افغانی شان را در امر تأمین صلح در کشور ادا نمایند.

یادداشت احتجاجیه ج.ا به جانب ایران

شارژ دافیر سفارت جمهوری اسلامی ایران در کابل قبل از ظهر دیروز بوزارت امور خارجه احضار ویادداشت احتجاجیه جمهوری افغانستاندر رابطه باتشدید تبلیغات زهر آگین وافتراآمیز رسانه های گروهی ایران توسط معاون مدیریت دوم سیاسی بوی سپرده شد.

در یادداشت تصریح گردیده که مقامات ایرانی با نشر افترآات بی اساس، حسن نیت جمهوری افغانستان را در قبال‌همسایگان و رعایت عام و نام نورم های قبول شده بین ألمللی توسط کشور ما را نا دیده گر فته به تخدیر اذهان عامه‌میپردازد و مانع مساعی حکومت جمهوری افغانستان جهت ایجاد جو مناعد سیاسی در منطقه میشود همچنان از مقامات ایرانی تقاضا بعمل آمده تا از ادامهٔ چنان اعمال غیر مسوولانه که نتیجه جز وخامت اوضاع ندارد خودداری نمایند.

یادداشت وزارت امورخارجه ج.ا

تقاضا های مکرر حکومت جمهوری افغانستان و فامیل های در غم نشسته‌ایکه عزیزان شان را در حادثه سقوط یك فروند طیاره ترانسپورتی انتونوف (۲۶) توسط پاکستان ازدست داده اند شارژدافیر سفارت پاکستان در کابل به تاریخ ۳ قوس ۱۳٦۷ از تصمیم مقامات آنکشورمبنی برمسترد نمودن اجساد شهدای حادثه وزارت امور خارجه را مطلع ساخت.

حکومت جمهوری افغانستان جهت انتقال اجساد شهدا اجازه پرواز یك فروند طیاره ملکی آریانا افغان هوایی شرکت را از مقامات پاکستانی مطالبه نمود که متاسفانه تاکنون پاسخی از جانب مقامات پاکستانی ارائه‌نگردیده است.

ساعت (٤) عصر دیروز ۸ قوس ۱۳٦۷ شارژ دافیر سفارت پاکستان در کابل مجدداً به وزارت امور خارجه احضار ویاد داشت وزارت امور خارجه دررابطه بااجازه پرواز طیاره به اطلاع موصوف رسانیده شد در یاد داشت اطلاع عاجل پیراون تصمیم مقامات پاکستان در زمینه مطالبه‌گردیده است.

یادداشت درمورد تخطی های پاکستان

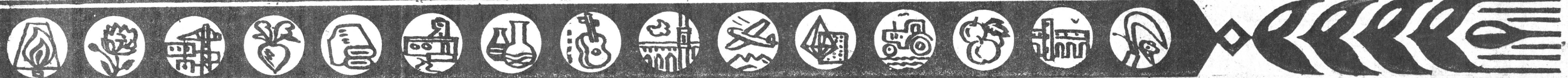
یك منبع وزارت امور خارجه اطلاع میدهد:

عصردیروز یکصدو سی و دومین یادداشت دفتر رابط وزارت امور خارجه حاوی ده موردتخطی آشکارپاکستان از موافقتنامه های ژنیو به دفتر هیات مساعی جمیله ملل متحددر افغانستان سپرده شد.

در یاد داشت تصریح گردیده است که تحویلدهی مهمات و سلاح های مختلف‌النوع به افراطیون مسلح مخالف امکان آنرا داده است که با حملات و انداخت سلاح های ثقیل در مراکز شهر و محلات مسکونی باعث شهادت انسان های بیگناه و تخریب تاسیسات ملکی گردند. از هیات تقاضابعمل آمده است که موارد تخطی های متذکره را بررسی‌نموده و نتیجه را به توجه نماینده سر منشی سازمان ملل متحد و جانب جمهوری افغانستان برسانند.

یاددهانی

با طلب پوزش از خوانندگان روزنامه بخش دوم مقاله «قوای مسلح ج.ا...» که بخش‌اول آن درشماره دیروزی نشر شد درشماره بعدی به نشر خواهد رسید.

قانون اساسی ج.ا

قانون اساسی، قانون صلح ومصالحه

قانون اساسی: بزرگترین دستآورد مصالحهٔ ملی

طوریکه خوانندگان روزنامه آگاهی دارند. بتاریخ نهم قوس سال گذشته اولین قانون اساسی ج.ا، بعد از پیروزی انقلاب ثوراز طرف لویه جرگه تاریخی مردم افغانستان به تصویب رسیداز آنزمان یک سال میگذردو طی این مدت گامهای عمده‌واساسی در جهت تحقق قانون اساسی بر داشته‌شده‌است در این رابطه مصاحبه با محترم قانونپوه عبدالوهاب صافی رئیس شورای قانون اساسی ج.ا، صورت گرفته که اینک به‌نشر میرسد.

سوال :

مطابق فرمان ریاست جمهوری از روز تصویب قانون اساسی تجلیل به عمل می آید لطفاً در رابطه به‌اهمیت تجلیل از روز قانون اساسی کشور توضیحات ارایه نمایید؟

جواب :

طوریکه میدانیم قانون اساسی اساسات نظام سیاسی ـ اجتماعی‌واقتصادی جامعه و ساختار دولتی را تنظیم نموده حقوق‌و آزادی های دموکراتیک اتباع‌را تضمین میکند، قانون‌اساسی همچنان مکلفیت های اتباع‌و مناسبات متقابل فردو دولت را تعیین نموده به مثابه مهمترین منبع حقوق‌اساسی باشوون و مقدرات افراد جامعه پیوند ناگسستنی دارد.

قانون اساسی ج.ا، از یک طرف توسط نمایندگان با صلاحیت مردم در لویه‌جرگه تاریخی قوس سال ۱۳۶۶ (به مثابه عالی ترین مظهر اراده مردم) به تصویب رسیده واز طرف دیگر اقشار و طبقات مختلف جامعه‌بشمول روشنفکران، علماوروحانیون کارگران و دهقانان در غنی ساختن و تکمیل طرح آن سهم گرفته اند. چنانچه هنگام نظر خواهی پیرامون طرح قانون اساسی که‌مدت چهار ماه را دربر گرفت بیش از سه میلیون افراد جامعه در باره این وثیقه ملی و تاریخی ابراز نظر نموده ودر حدود پانزده هزار پیشنهاد به کمیسیون تسوید قانون اساسی‌ارائه گردید. کمیسیون تسوید قانون اساسی پیشنهادات، نظریات و انتقادات مردم را درنظر گرفت و بر مبنای آن طرح جدیدی را جهت تصویب به لویه جرگه تدوین و ارایه نمود. بناء تجلیل روز قانون اساسی‌در حقیقت تجلیل و احترام به خواست‌ها و نظریات عامه مردم میباشد. در گذشته ما بخاطر نداریم که قانون اساسی به مثابه سند تعیین کننده سرنوشت مردم در معرض نظر خواهی عامه گذاشته شده باشد. روز قانون اساسی (مردمی) نه تنها قابل تجلیل بلکه قابل مباهات فرد فرد جامعه افغانی میباشد.

نظر خواهی‌پیرامون‌طرح قانون اساسی در عین حال سر آغاز دموکراتیزه‌کردن حیات سیاسی جامعه‌وتامین حق آزادی فکر و بیان بود، زیرا قبل از آنکه اصل (ممنوعیت سانسور قبل از نشر) در قانون اساسی تسجیل گردد هموطنان مایه صورت آزادانه ودموکراتیک نظریات شانرا پیرامون‌طرح قانون اساسی و نظام سیاسی ـ اقتصادی‌واجتماعی آینده کشور ابراز نمودند.

طوریکه میدانیم مطابق به حکم ماده یکصدو سی‌وچهارم قانون اساسی «دولت و تمام ارگان های آن بر اساس قانون اساسی و قوانین جمهوری افغانستان فعالیت کرده، نظم حقوقی منافع حقوق و منافع قانونی اتباع را تامین کند.

موسسات دولتی، کوپراتیفی، مختلط و خصوصی، احزاب سیاسی‌و سازمان‌های اجتماعی و همه اتباع کشور مکلفیت به رعایت قانون‌اساسی و قوانین ج.ا، می باشند.

سوال :

مردم قانون اساسی را قانون مصالحه ملی می‌نامند از نظر شما این قانون چه تاثیرات را در تحقق سیاست مصالحه ملی به جا گذاشته است؟

جواب :

بی جهت نیست که مردم قانون اساسی را (قانون مصالحه ملی) مینامند زیرااز یک طرف قانون اساسی از بزرگترین دست آوردهای مشی مصالحه ملی بشمار می آید واز طرف دیگر (دستیابی به مصالحه و تحکیم وحدت ملی) طوری که در مقدمه قانون اساسی تسجیل گردیده یکی از اهداف عمده آن‌است.

قانون اساسی اساسات حقوقی و سیاسی مشی مصالحه ملی را پی ریزی نموده و زمینه اشتراک وسیع طبقات واقشار و گروه های مختلف اجتماعی، اقتصادی وسیاسی و افراد جامعه رادر ارگان های دولتی‌از شوراهای محلی تا بالاترین سطوح قدرت واداره دولتی مساعد گردانیده است.

نظام نوین سیاسی کشور که بر مبنای اصول پارلمانتاریزم، تفکیک قوای ثلاثه بر اساس احکام قانون اساسی ایجاد گردیده در تسریع و تحقق پروسه مصالحه ملی نقش مهمی راایفا میکند.

یکی از خصوصیات عمده نظام نوین سیاسی ایجاد پلورالیزم سیاسی و به عباره دیگر تبدیل سیستم یک حزبی به سیستم چند حزبی و عدم انحصار قدرت در دست ح.د.خ.ا، میباشد. زیرا مطابق به حکم ماده پنج قانون اساسی((تشکیل احزاب سیاسی در ج.ا، مجاز است، مشروط بر اینکه مرامنامه، اساسنامه و فعالیت آن‌مغایر احکام قانون‌اساسی‌وقوانین کشور نباشد.))واکنون عملا می بینیم احزاب وسازمان

(ص ٤)

اسناد تقنینی که بعداز قانون اساسی نشر ونافذ گردیده است

طوریکه هموطنان ما اطلاع دارند به تاریخ ۹قوس سال گذشته اولین‌قانون اساسی ج.ا، بعد از پیروزی انقلاب ثور تصویب‌ونافذ گردید از آنزمان مدت یک سال میگذرد در طول‌این‌مدت یک تعداد قوانین تقنینی دیگر در پرتو ارزشهای‌قانون‌اساسی به نفع اکثریت مردم افغانستان تصویب و نافذگردیده است که به معرفی پاره ازین قوانین اقدام می‌ورزیم:

قانون کارمندان دولت: تاریخ انفاذ: ۱۶ حمل سال ۱۳۶۷

این قانون با رعایت‌اساسات کلی قانون کار ج.ا، خصوصیات های مناسبی کاری کارمندان را با اداره دولتی تنظیم می‌نماید، مناسبات کار، کارمندان‌در مواردیکه در ین قانون پیش‌بینی نگردیده تابع احکام قانون کار ج.ا، وسایر اسناد تقنینی مربوط میباشد.

قانون امورذاتی افسران: تاریخ انفاذ: ۳۰ دلو ـ ۱۳۶۶

به خاطر تنظیم امورذاتی، تقرر، تبدل، ترفیع و انفصال خورد ظابطان‌مکتبی (ساتنمنان) قوای مسلح‌وضع گردیده‌است.

قانون اطاقهای تجارت: تاریخ انفاذ: ۳۰ حوت سال ۱۳۶۶

به منظور حمایه، انکشاف‌وفراهم آوری تسهیلات در بخش خصوصی و مختلط، تجارت، صنعت و هماهنگ ساختن فعالیت های این‌سکتور ها مطابق اهداف و پلان های انکشاف اقتصادی‌ـاجتماعی کشور این قانون وضع‌گردیده‌است.

قانون پاسپورت ج.ا: تاریخ انفاذ: ۶ سرطان سال ۱۳۶۷

این قانون متکی به حکم‌ماده شصت قانون اساسی ج.ا، به مقصد تنظیم‌امورمربوط‌به‌مسافرت اتباع کشور به خارج، باز گشت به وطن‌توزیع انواع پاسپورت و طرز استفاده آن وضع‌گردیده است.

قانون تشکیلات‌وصلاحیت های‌قضایی: تاریخ انفاذ: ۸ جوزا سال ۱۳۶۷

این قانون به تاسی ازحکم ماده ۱۱۶ قانون اساسی ج.ا، به منظور تنظیم تشکیلات‌و صلاحیت محاکم ج.ا، در چوکات سیستم واحد قضایی‌وضع‌گردیده‌است.

قانون سروی کادستر: تاریخ انفاذ: ۲۴ ثور سال ۱۳۶۷

این قانون به منظورتنظیم‌امور سروی کادستر در کشور جهت تثبیت احصائیه دقیق‌ارضی ـ زراعتی (آبی‌و للمی) اعم از ملکیت دولتی‌وشخصی‌توسط مساحت فنی املاکی، ترتیب نقشه های کادستری‌وتدوین دفاتر مربوط آن بالخاصه به منظور تعین‌حدودزمین، هویت مالک مشخصات کمی وکیفی زمین ونوعیت‌حقوقی به آن تعلق میگیرد وضع گردیده‌است.

قانون څارنوالی ج.ا تاریخ انفاذ: ۳۱ سرطان سال ۱۳۶۷

این قانون به تاسی ازحکم ماده ۱۲۱ قانون اساسی ج.ا، به منظور تنظیم امورمربوط به تشکیلات صلاحیت ها و طرز فعالیت‌سیستم‌واحد ارگانهای څارنوالی ج.ا، وضع گردیده‌است.

قانون‌حقوق‌وامتیازات اعضای کادر علمی پوهنتونها

این قانون به منظور‌اعطای‌حقوق وامتیازات مادی اعضای کادر علمی‌پوهنتونها، اکادمی هاو پوهنځی های قوای مسلح ج.ا، وضع‌گردیده‌است.

قانون نشانها ومدالها: تاریخ‌انفاذ: ۱۶ سنبله سال ۱۳۶۷

این قانون به اساس حکم‌فقره ۱۵ماده۷۵ و به حکم فقره ۱۰ ماده ۸۱قانون‌اساسی ج.ا، در باره نشانها، مدالها القاب افتخاری و تنظیم امور مربوط به آن وضع گردیده است. غفار

فرامین جمهوری افغانستان

مشی انساندوستانه مصالحه ملی که از طرف‌حزب ودولت انقلابی ما به تاریخ ۲۵ جدی سال ۱۳۶۵ اعلام گردیده مورد پشتیبانی و استقبال اکثریت هموطنان ما چه در داخل کشور چه در خارج ازکشور مواجه‌گردید.

از انزمان مدت بیست‌ودو ماه میگذرد در ین مدت‌دولت انقلابی ما گامهای سودمندی به‌نفع هموطنان عودت‌کننده ما برداشته اند که میتوانیم از فرامین و مصوبه های ذیل نام ببریم.

ـ فرمان در مورد عفو باقیات، تکس، اماکن، محصول صفایی، برق، آب تیلفون، تلکس، پست بکس، تکتانه قروض بانکی و جزایم قروض بانکی عودت کننده گان.

ـ فرمان در مورد استرداد اموال عودت کننده گان که به اساس این فرمان یک‌تعدادزیادهموطنان عودت کننده ما که به وطن آبایی شان بر گشتند اموال شان واپس مسترد و به ان‌سپرده شده‌اند.

ـ فرمان در باره‌شش‌ماه تاجیل خدمت مقدس سربازی. مطابق این فرمان‌آنعده هموطنانیکه واجد شرایط جلب واحضار می باشد با اخذ‌مدت شش ماه تاجیل جهت تنظیم امور زنده گی شخصی‌خویش استفاده‌مینمایند.

ـ مصوبه شورای وزیران در باره توزیع نمرات وزمین برای هموطنان عودت‌کننده به‌منظور فراهم آوری‌تسهیلات فامیل‌های بی سر پناه و تنظیم امور اسکان آنها.

ـ مصوبه در باره‌تخفیف محصول‌عراده جات‌عودت کننده که‌به‌اساس این‌مصوبه‌یک‌تعداد از هموطنان ما که از مدرک محصول عراده جات شان مقروض بودند تخفیف قابل ملاحظه در پرداخت ان به‌عمل آمده اند.

● در فضای صلح و آرامش باروح آرام میتوان به شکوهمندی تولید اجتماعی پرداخت، عکس: یکتن از کارگران جوان تصدی جنگلک. عکاسی بابه خان

● برای دهاقین کشور صلح‌و زمین بهترین هستی ها است
عکاسی :شریف لطیفی

● هدیه بخاطر پاسداری ازصلح.
عکاسی شمیرشاه‌ابوی

تجلیل ازسالگرد تصویب قانون اساسی ج.ا

خبرنگاران روزنامه ح.ا.ث گزارش میدهند که دیروز در نواحی یازده گانه شهر کابل محافل وگردهمآیی هایی به اشتراک علما، روحانیون، متنفذین، کارگران و کارمندان، استادان ومحصلان دایر گردید.

محافل در ریاست خزینه تقاعد، فابریکه نساجی بگرامی، وزارت مخابرات، فابریکه صنایع انجارتی، در بانکهای ملی، دافغانستان بانک، رهنی وتعمیراتی و انکشاف زراعت، ریاست تعلیم و تربیه شهر کابل، شفاخانه های ابن سینا ملالی زیژنتون و میوند، کلینیک های مرکزی وشهری، ریاست پرچون فروشی، ریاست تعلیمات تخنیکی و حرفوی، تصدی فابریکات جنگلک، تصدی ساختمانی شاروالی کابل، ریاست برق، شرکت سمون، شورای مرکزی اتحادیه های صنفی، دستگاه ساختمانی افغانی. ریاست اکمال تخصص معلمین، وزارت ترانسپورت، اکادمی علوم، ریاست آریانا در لیسه استقلال و تالار جبهه ملی ناحیه سوم دایر گردید.

دربن محافل و گرد همآیی ها ابتدا پیام رفیق نجیب‌الله منشی عمومی کمیته مرکزی ح.د.خ.ا، ورئیس جمهور جمهوری افغانستان به مناسبت اولین سالگرد تصویب قانون اساسی جمهوری افغانستان توسط مسوولین ادارات قرائت گردید. همچنان در محافل عده یی از اعضای کمیته مرکزی ح.د.خ.ا، مسوولین ادارات و تعدادی ازاشتراک کننده گان محافل پیرامون قانون اساسی ج.ا، دستآوردهای قانون اساسی در عرصه های مختلف زنده گی سخنرانی کردند.

طبق یک خبر دیگر همچو محافل و گردهمآیی ها امروز در سایر موسسات، ادارات وکلکتیف ها نیز تدویر میابد.

شعبه زنده‌گی حزبی

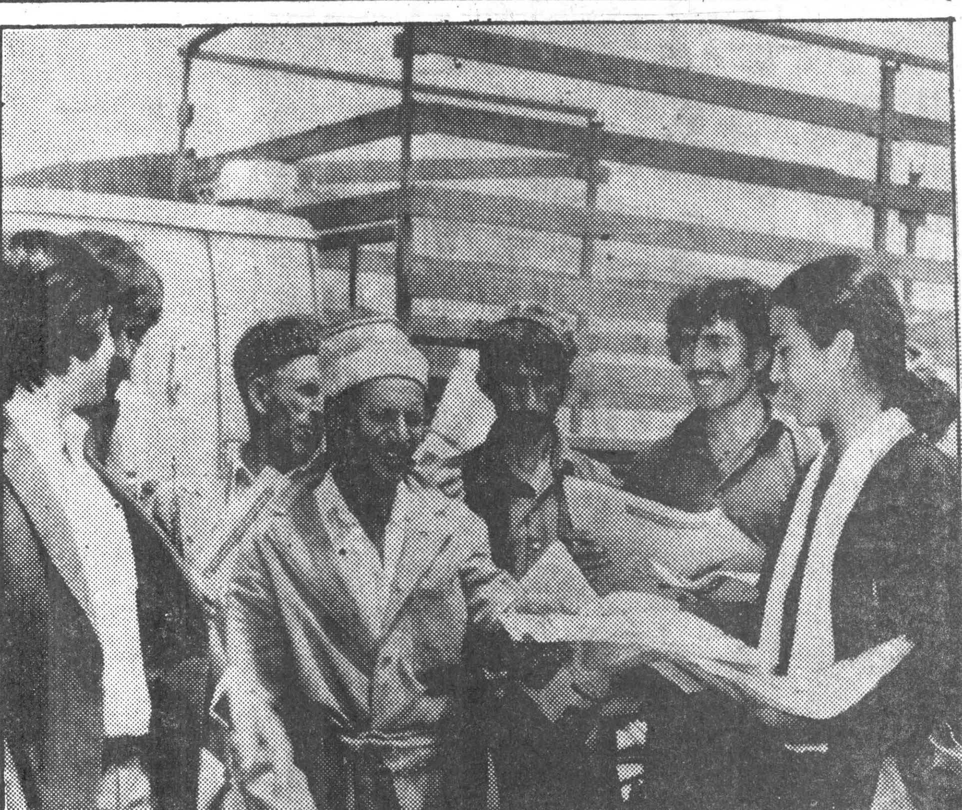
● در پرتو قانون اساسی‌وقانون مطبوعات کشور جراید و مجلات زیادی بنشرات آغاز کرد و کاربرای تعمیم دموکراسی در عمل‌وسعت یافت: عکاسی ابوی

قانون مطبوعات: تاریخ انفاذ: ۲۹ جدی سال ۱۳۶۶

به منظور استفاده سالم‌ازحق و آزادی فکر وبیان‌وضع گردیده‌است. مطابق این قانون مطبوعات در انحصار دولت نبوده، احزاب، سازمانها وافراد میتوانند مطابق آن ودر روشنی قانون‌اساسی‌امتیاز نشر جراید، مجلات‌وروزنامه ها رابدست آورند.

قانون اساسی، قانون صلح ومصالحه

خلقهای افغانستان یکسال قبل با شور و شعف وطنپرستانه از قانون اساسی کشور شان استقبال کردند.
عکاسی شیرشاه ابوی

بر مبنای احکام قانون اساسی جمهوری افغانستان پلورالیزم سیاسی در جامعهٔ ما عرض وجود نمود، تاکنون احزاب سیاسی متعددی ایجاد شده ومیشوند، مایکبار دیگر اعلام میداریم که احزاب سیاسی در خارج کشور نیز میتوانند خود را در داخل ج.ا بشکل قانونی ثبت وتسجیل نمایند.

از پیام رفیق نجیب الله بمناسبت نخستین سالگرد تصویب قانون اساسی ج.ا،

انعکاس سیاست خارجی ج.ا در قانون اساسی

از انفاذ قانون اساسی ج.ا، که به‌حق بنام قانون اساسی مصالحه شهرت یافته است، یکسال گذشت. با آنکه مدت زمان سپری شده از لحاظ تاریخی مدت زیادی نیست اما درین اندک زمان این قانون به قانون زنده‌گی مردم مبدل گشته است، قانون اساسی ج.ا، به مثابه بزرگترین وثیقهٔ ملی و انعکاس دهندهٔ مواریث نهضت مشروطیت تبارز نموده ودر مطابقت کامل با اساسات دین مبین اسلام، منشور سازمان ملل متحد و اعلامیه جهانی حقوق بشر قرار دارد. قانون اساسی ج.ا، که دست آورد بزرگ مشی انسانی مصالحه ملی میباشد زمینه های مساعدی راجهت ارتقای اتوریته و پرستیژ دولت ج.ا، فراهم ساخته وسیاست صلحجویانه ما را متکی بر منافع ملی در عرصه بین المللی اعلام میدارد. برای نخستین بار در قانون اساسی جدید ج.ا، فصل جداگانه یی برای سیاست خارجی افغانستان اختصاص داده شده که تمام جهات و وظایف سیاست خارجی کشور بر مبنای تامین منافع ملی، تحکیم استقلال و حاکمیت ملی،

تمامیت ارضی، حفظ صلح و امنیت جهانی، همزیستی مسالمت آمیز، تساوی حقوق و انکشاف همه جانبه همکاری بین المللی در آن تصریح گردیده است. در روشنی این احکام قانون اساسی دولت ج.ا، در عرصه بین المللی به فعالیت های خویش تحرك نوین بخشید. ومجموع اقدامات، سازشها و گذشت های معقول دولت ج.ا، برای تامین صلح در کشور مورد تائید وپشتیبانی جامعه بین المللی قرار گرفته است.

این گام مهم در ارتقای نقش، اتوریته و اعتبار دولت ج.ا، تاثیر موثری داشته و ثمره های در خور اهمیت برای مردم ببار آورده است. بعد از انفاذ قانون اساسی ج.ا، موافقتنامه های ژنیو بحیث دست آورد بزرگ بین المللی درمورد حل وفصل سیاسی اوضاع اطراف افغانستان و کلیدی برای حل سایر درگیری های منطقوی، میان افغانستان و پاکستان به امضاء رسید. امضای این توافقات ورعایت صادقانه آن از جانب افغانستان و اتحاد شوروی که در مطابقت کامل با منشور سازمان ملل متحد و احکام قانون اساسی کشور ماقرار دارد، نیرو مندی سیاست خارجی صلحجویانه کشور ما را نشان داده و مورد تائید و پشتیبانی اکثریت کشور های جهان قرار گرفته است.

قانون اساسی ج.ا، باایجاد زمینه های وسیع حقوقی ـ سیاسی، ادعا های دشمنان مردم ما را نقش برآب ساخته و اساسات نیرومند سیاسی ـ حقوقی رادر کشور و در رابطه با سایر ملل جهان بر اساس صلح، تفاهم و همزیستی مسالمت آمیز پایه گذاری نموده است که بهترین انعکاس آن در کنفرانس کشور های غیرمنسلك در نیکوسیا ودر قطعنامه ۴۳ مین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد به‌وضاحت انعکاس یافت و این امر مخالفین ما را در عرصه جهانی به شکست مواجه ساخته، آنها نتوانسته اند هیچگونه طرحی را در برابر قانون اساسی ج.ا، ارایه نمایند.

پیشنهادات و ابتکارات اخیر دولت ج.ا، که از روح قانون اساسی کشور الهام گرفته واز پشتیبانی وسیع جامعه بین المللی برخوردار گردیده است، پیروزی دیگر در عرصه سیاست خارجی کشور بوده و تاثیرات بزرگی را در عرصه روابط بین‌المللی بجا گذاشته است.

شعبه مسایل بین المللی

گشایش پلینوم کمیته مرکزی ح.ك.ا.ش

پلینوم کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی دیروز در مسکو گشایش یافت.

در اجندای این پلینوم تدابیر مربوط به کار بردریفورم سیاسی در عرصه انکشاف شامل میباشد.

رفیق میخائیل گرباچف منشی عمومی کمیته مرکزی حزب کمونیست و صدرهیات رئیسه شورایعالی آنکشور گزارشی به‌این پلینوم ارایه کرد.

قرار است بی نظیر بوتو بحیث صدراعظم پاکستان انتخاب گردد

سرپرست ریاست جمهوری پاکستان روز اول دسامبر یعنی هفت روز زودتر از میعاد مقرر طی یك سخنرانی صدراعظم جدید کشور را معرفی خواهد کرد.

به منظور پیروی از قانون اساسی این امر بدان معنی است که آئین تحلیف اعضای اسامبله تازه انتخاب شده پاکستان روز سی ام نوامبر بر گزار خواهد شد.

و این مجمع بلافاصله ۲۰ زنی را که برای تکمیل تعداد نماینده گان مجلس (۲۳۷) عضوی لازم اند انتخاب خواهد کرد.

پیشبینی میشود که غلام اسحق خان، بی نظیر بوتو دختر ۳۵ ساله ذوالفقار علی بوتو صدراعظم پیشین پاکستان رابه عنوان صدراعظم جدید معرفی کند.

خانم بوتو در انتخابات روز ۱۶ نوامبر موفق شد حزب خود یعنی حزب مردم‌را به یك پیروزی چشم گیر و دستیابی به ۹۲ کرسی پارلمان برساند.

انتخابات اخیر نخستین انتخابات حزبی درپاکستان طی یازده سال گذشته بوده است.

صدراعظم جدید پاکستان روز دودسامبر سوگند یاد خواهد کرد و از آن‌بعد شصت روز فرصت خواهد داشت تا موفق بدریافت رای اعتماد از پارلمان شود.

طبق یك خبر دیگر رئیس جمهور جدید پاکستان بتاریخ ۱۲ دسامبر انتخاب میشود.

کمشنر انتخاباتی پاکستان در یك کنفرانس مطبوعاتی در اسلام آباد گفت: اوراق نامزدی تا تاریخ شش دسامبر پذیرفته خواهد شد.

غلام اسحاق خان رئیس سابق اسامبله ملی بعد از مرگ ضیاء الحق در یک سانحه هوایی بحیث رئیس جمهور پاکستان تعیین‌گردید هنوز معلوم نیست که اسحاق خان کاندید انتخابات‌آینده برای ریاست جمهوری‌خواهد بود، یا خیر.

مطابق قانون اساسی پاکستان انتخابات برای رئیس جمهور باید سی روز بعد از انتخابات اسامبله ملی و اسامبله های ایالتی دایر گردد.

باختر

قانون اساسی: بزرگترین دستاورد مصالحهٔ ملی

(بقیه ص ۳)

های متعدد با ایدیالوژی‌های برنامه های عمل گونه گون مطابق قانون اساسی تشکیل وبه فعالیت سیاسی آغاز نموده اند.

در نتیجه تطبیق سیستم تعدد احزاب جهت تحقق مشی مصالحه ملی، نماینده گان احزاب وسازمان های متعدد سیاسی در تمام ارگان های قدرت وادارهٔ دولتی بشمول شورای ملی، شورا های محلی و حکومت ائتلافی وجود دارد. قابل تذکر است که تعریف ح.د.خ.ا، در قانون اساسی ج.ا، با تعریف آن در اصول اساسی سابقه ج.ا، تفاوت کلی و بنیادی دارد، بدین معنی که ح.د.خ.ا، در قانون اساسی نقش رهبری کنندهٔ جامعه ودولت وایجاد جامعه فاقد استثمار فرد از فرد را به عهده نداشته بلکه، به مثابه طراح وسازمان ده مشی مصالحه ملی یکجابا سایر نیرو های سیاسی، ملی ودموکراتیك این مشی انساندوستانه را فعالانه به‌پیش میبرد.»

بناء بجا است قانون اساسی راقانون مصالحه ملی خواند زیرا تاثیرات آنرا در باور مردم به مصالحه ملی باساس تایید و تضمین آن در قانون اساسی بخوبی مشاهده می کنیم. پیوستن یك تعداد مخالفین مسلح با مشی مصالحه ملی، عودت یک تعداد از مهاجرین بوطن شان برعلاوه سمت گیری سیاسی که دولت افغانستان بارعایت قانون اساسی اتخاذ نموده اعتماد و باور اکثر ممالك جهان و حلقات سیاسی را کسب نموده از جمله میتوان از امضای موافقتنامه های ژنیو، قطعنامه چهل و سومین اجلاس سازمان ملل متحد همچنان تصاویب گردهم آیی وزرای خارجه کشور های غیر منسلك در نیکوسیا و غیره محافل و سازمان های اجتماعی نام‌برد.

سوال:

از تصویب قانون اساسی یکسال می گذرد کدام گام‌های عملی در جهت تحقق آن در زنده گی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی وفرهنگی مردم بر داشته شده است؟

جواب:

در ظرف یکسالی که از انفاذ قانون اساسی میگذرد گام های بزرگی جهت تحقق اهداف و تطبیق احکام مندرج قانون اساسی در عرصه های مختلف حیات جامعه افغانی برداشته شده‌است.

طوریکه میدانیم قانون‌اساسی نظام نوین سیاسی اجتماعی و اقتصادی را پیش بینی نموده که بر مبنای اصول پارلمانتاریزم و تفکیك قوای سه گانه دولت استوار است. اکنون مطابق قانون اساسی نظام نوین کاملا ایجاد گردیده و عملا در حال فعالیت میباشد.

پارلمان کشور به حیث عالی ترین ارگان تقنینی (قوه مقننه) از طریق‌انتخابات دموکراتیك (با رای سری، مستقیم، متساوی و عمومی) مردم ایجاد گردیده و میلیونها اتباع کشور از حق‌انتخاب کردن وانتخاب شدن وحق شرکت در زنده گی اجتماعی، سیاسی وادارهٔ امور دولت مندرج در مواد (چهل وهفت وچهل و هشت) قانون‌اساسی استفاده کردند.

حکومت ائتلافی (به اشتراك نماینده گان احزاب وسازمان های سیاسی و اشخاص غیر حزبی) ایجاد گردیده و مطابق به حکم مادهٔ یکصد و یکم قانون اساسی از ولسی جرگه رای اعتماد گرفت.

با انفاذ قانون تشکیلات وصلاحیت محاکم در سیستم واحد قضایی مطابق به‌فصل هشتم قانون اساسی ایجادو قاضی القضات به فرمان رئیس جمهور افغانستان، تعیین گردید.

با انفاذ قانون خارنوالی ج.ا، سیستم و احدخارنوالی مطابق به فصل نهم قانون اساسی به مقصد نظارت، عالی بر تطبیق و رعایت‌یکسان قوانین ایجاد گردید.

شورای قانون اساسی ج.ا، به منظور مراقبت از مطابقت قوانین، سایر اسناد تقنینی و معاهدات بین‌ـ المللی به قانون اساسی‌مطابق به‌فصل دهم وماده (یکصدوـ چهل‌و شش) قانون اساسی بفرمان رئیس جمهور افغانستان تشکیل گردیده است.

مطابق به حکم ماده (۵)قانون اساسی وبا انفاذ قانون احزاب سیاسی سیستم پلورالیزم سیاسی در حیات سیاسی کشور تعمیل گردیده وبتاسی ازآن احزاب وسازمان های متعدد سیاسی تشکیل گردید.

قانون مطبوعات به‌منظور تامین حق آزادی فکرو بیان مندرج در ماه (چهل و نه) قانون اساسی نافذ گردیده و اکنون «سانسور مطبوعات قبل از نشر جواز ندارد.»

در ظرف یکسالی که از انفاذ قانون اساسی میگذرد دهها قوانین و فرامین که عرصه های مختلف فعالیت دولتی و حیات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی اتباع‌را تنظیم میکند نافذ گردیده و کار های بزرگ دیگری‌صورت گرفته‌است.

مصاحبه کننده: غفار نارو غمل

قانون اساسی را باید بارها مطالعه نمود

چون درین مقاله مهمترین‌ارزش های قانون اساسی تشریح شده است، میتواند به‌حیث رهنمود لکچر هایی که به مناسبت تجلیل از روزقانون اساسی در ارگان ها و سازمان ها صورت می گیرد مورد استفاده قرار گیرد.

درین روز ها مردم افغانستان اولین سالگرد تصویب قانون اساسی خود را تجلیل می نمایند. در جریان یک سال در نتیجه انفاذ وتطبیق قانون اساسی ۱۳۶۶ دگرگونی های اساسی در حیات سیاسی کشور ما رونما گردیده است. در کشور ما نظام جمهوری پارلمانی ایجاد شده و بر اساس احکام این قانون اساسی شورای ملی متشکل از دو مجلس‌ولسی جرگه وسنا ایجاد شد. حکومت جدید توسط رئیس جمهور موظف به تشکیل کابینه گردید واز ولسی جرگه رای اعتماد اخذ نمود. یك ارگان نوین بنام شورای قانون اساسی تاسیس گردید، که وظیفه آن مراقبت ازمطابقت قوانین، سایر اسناد تقنینی ومعاهدات بین المللی با قانون اساسی میباشد. بر اساس حقوق و آزادی‌های دموکراتیکی که در قانون اساسی پیشبینی شده‌است، احزاب سیاسی نوین ایجاد شده، جراید و نشرات جدید به‌نشر آغاز نموده است و همچنان سیستم قضایی کشور ما تجدید سازماندهی گردیده است.

بر هر مقیاس که قانون اساسی ما بهتر و کاملتر تطبیق و رعایت شود دست آورد های عظیم تر به بار، خواهد آورد برای آنکه قانون اساسی به صورت عام وتام تطبیق شود لازم است. تمام مردم به احکام آن آشنایی داشته باشند بنابران مهمترین وظیفه ما آنست تا قبل از همه ما خود به احکام وارزش های این قانون‌اساسی خودرا آشنا بسازیم و سپس دیگران را تشویق باین امر بنماییم. به همین دلیل درین مقاله مهمترین ارزش های این قانون اساسی خدمت شما معرفی میگردد.

در فصل اول پرنسیپ های عمده واساسی که‌سنگ بنای سیستم سیاسی کشور را تشکیل میدهد تنظیم شده است که عمده ترین نکات آن قرار ذیل است:

جمهوری افغانستان دولت مستقل و واحد بوده و قلمرو آن غیر قابل تجزیه شناخته شده و قید شده است که دولت بالای تمام قلمرو خود دارای حاکمیت‌می باشد.

چون کشور ما یك کشور اسلامی است درین فصل به صراحت دین مقدس اسلام به حیث دین افغانستان به رسمیت شناخته شده است.

مردم افغانستان مظهر واقعی قدرت شناخته شده و اصل عمده دموکراسی به‌قرار ذیل تسجیل شده است:

حاکمیت ملی در جمهوری افغانستان به مردم تعلق دارد ومردم حاکمیت ملی را توسط لویه جرگه ـ شورای ملی و شورا های محلی تعمیل میکنند.

همچنان به مردم حق‌داده میشود احزاب سیاسی را، ایجاد نمایند واز طریق‌احزاب سیاسی نماینده گان خود‌را به ارگان های دولتی انتخاب کنند به منظور تامین بهتر دموکراسی سیستم چندحزبی درین فصل برسمیت شناخته شده است.

درین فصل دولت موظف میشود در جهت ارتقای نقش اتحادیه های صنفی، کوپراتیف های دهقانان، سازمان های جوانان وزنان وسازمان های اجتماعی مساعدت کند.

بر سیاست عدم انسلاك جمهوری افغانستان تاکیدبه عمل آمده و قید شده است‌که «جمهوری افغانستان درپیمان های نظامی شامل نمیشود وتاسیس پایگاه های‌نظامی خارجی را در قلمرو خود اجازه نمیدهد».

در فصل دوم وظایف عمده و اساسی دولت در عرصه های‌اجتماعی‌واقتصادی تنظیم گردیده است.

چون جمهوری افغانستان یك کشور کثیر الملیت است به منظور ایجاد زمینه های مساعد برای حل مسأله ملی درین عرصه وظایف مشخص بدولت سپرده شده است منجمله دولت موظف میشود زمینه ایجاد واحد های اداری را بر مبنی خصوصیات ملی به تدریج مهیا سازد. دفاع از حقوق زن، خانواده، اطفال و جوانان از جمله مسایل عمده سیاست‌اجتماعی است که دولت موظف به اتخاذ تدابیر لازم درین عرصه میشود.

چون اقتصاد کشور مایك اقتصاد چند ین نهادی است باتوجه باین خصلت اقتصادو اصول راه رشد غیرسرمایه داری درین فصل وظایف دولت در عرصه های‌اقتصادی طوری تنظیم شده که در پهلوی سکتور دولتی ـ سکتور خصوصی نیز آزادانه فعالیت نموده بتواند. بنابرین علاوه بر تضمین ملکیت دولتی ـ کوپراتیفی ومختلط دولت موظف میشود از ملکیت شخصی‌وخصوصی نیز در صورتیکه بر علیه منافع عامه عمل نکنند‌حمایه بعمل آورد.

سرمایه گذاری‌خصوصی را به منظور انکشاف‌اقتصادی حمایه نماید. تجارت داخلی وخارجی را سمتدهی‌و تنظیم کند. حتی سرمایه گذاری خارجی را طبق قانون‌اجازه دهد و سرمایه داران ملی‌را علیه رقابت سرمایه خارجی حمایه نماید..

این احکام مطابقت کامل با مشی مصالحه ملی دارد.

در فصل سوم علاوه بر تنظیم مسایل مربوط به تابعیت و حقوق و مکلفیت های اتباع مهمترین‌ارزش های اعلامیه جهانی حقوق بشر ـ میثاق بین المللی‌حقوق مدنی وسیاسی ـ میثاق بین‌ـ المللی حقوق اقتصادی اجتماعی و فرهنگی وسایر اسناد مهم بین المللی که‌اسناد عمده حقوق بشر را تشکیل میدهند گنجانیده شده‌است که عمده ترین آن عبارتست از:

حق‌زنده گی ـ آزادی‌اجرای مراسم دینی‌ومذهبی، مصئونیت مسکن، محرمیت مراسلات و مخابرات، حق شرکت اتباع در زنده گی سیاسی از طریق انتخاب شدن وانتخاب کردن،

آزادی فکر و بیان، حق اجتماعات، تظاهرات‌مسالمت آمیز و اعتصاب حق شکایت،

انتقاد و پیشنهاد، حق‌کار با مزد، منع کار اجباری، حق آموزش رایگان، حق صحت و تامینات اجتماعی، حق آزادی فعالیت های علمی، تخنیکی و هنری، حق مسافرت در داخل وخارج کشور و بالاخره حمایت حقوق متهم مطابق پرنسیپ های قبول شده جهانی در عرصه اجراآت جزایی تنظیم گردیده، جزای مخالف کرامت انسانی، شکنجه وتعذیب منع قرار داده شده است و در اخیر اتباع ج.ا، مکلف شده اند تا از حقوق و آزادی های مندرج قانون علیه منافع عامه وبه‌ضرر‌حقوق وآزادی های سایر اتباع استفاده نمایند ...

بالیدارد

تحت نظر هیات تحریر
مدیر مسوول: م.ح بارق شفیعی

تیلفونها
مدیرمسوول: ۶۲۴۷۴ سکرتر مسوول: ۶۳۶۱۴ شعبه اطلاعات: ۶۱۱۱۸
معاون اول: ۶۱۴۵۸ شعبه نامه ها: ۶۱۷۰۳ سوچبورد: ۶۱۸۷۸
توزیع: ۶۲۸۵۹
صندوق پستی: ۷۸۰
حساب بانکی: ۱۰۱۸ بر ۹
چاپ ویب آفسیت مطبعه دولتی
قیمت یك شماره ۲۰ افغانی